

Τετάρτη 16-11-2005

ΕΠΑΦΕΣ

Παιδείας "επισκευές"

Ψωμί-παιδεία-ελευθερία... Πάνε κιάλας τριάντα δύο χρόνια από το μαρτυρικό ξεσπικωμό του Πολυτεχνείου. Σε τέτοιες στιγμές δεν μπορεί παρά να κάνει η σκέψη συγκρίσεις του τότε και του τώρα, συγκρίσεις για την παιδεία, για την πολιτική κατάσταση, για τα κοινωνικά οράματα. Το ψωμί παραμένει πάντα επίκαιρο με την απειλή της ανεργίας, και μάλιστα της ανεργίας των πτυχιούχων, την ανασφάλεια των εργασιακών σχέσεων και του ασφαλιστικού αδιεξόδου. Η ελευθερία είναι μια έννοια και αυτή επίκαιρη για επανήρροδιορισμό, αφού στηρίζεται σε ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα, τα οποία αλλάζουν ακολουθώντας

τις αλλαγές στις κοινωνίες. Το νόμμά της μπορεί να έχει ξεπεραστεί ως προς την ποσότητα - σίγουρα έχουμε περισσότερες ελευθερίες σήμερα από ό, τι τότε - όμως ως προς την ποιότητα μπαίνουν νέα ζητήματα.



ΤΗΣ
ΝΙΚΗΣ
ΔΕΛΗΚΑΝΑΚΗ

Για παράδειγμα, μέχρι ποιο βαθμό φτάνει και σε τι πλαίσιο αναπτύσσεται η ελευθερία έκφρασης και δράσης στην προσωπική ζωή, στη δημόσια ζωή, στα μέσα ενημέρωσης, στην επιστήμη κ.α.; Η παιδεία, περισσότερο από οτιδήποτε άλλο, παραμένει η υπέρτατη έννοια εξανθρωπισμού και προόδου σε κάθε κοινωνία, γιατί μέσα από αυτή βρίσκει το νόμμά της η βιολογικά προσδιορισμένη ύπαρξή μας. Μέσα από την παιδεία μεταβιβάζεται η ανθρώπινη γνώση, είτε προφορικά είτε γραπτά είτε με άλλους τρόπους, χιλιάδες χρόνια τώρα. Κι αυτό θα συνεχίζεται με τα σύγχρονα μέσα πλέον, και έτσι νέες γνώσεις, νέες επιστήμες και νέα επιτεύγματα θα έρχονται: στο προσκόνιο.

Η εκπαίδευση, το θεσμοθετημένο σύστημα σε κάθε χώρα για να αποκτήσουν οι άνθρωποι παιδεία, οφείλει να διαφυλάττει αυτή την πανανθρώπινη γνώση και να την πολλαπλασιάζει, όχι όμως ποσοτικά. Θα πρέπει να προσδιορίζει τι είδους πολίτες χρειάζεται - με τι γνώσεις, τι αξίες, τι στάσεις - και τι ανάγκες υπάρχουν σε τοπικό και εθνικό επίπεδο. Γιατί με τη σωστή εκπαίδευση, σε κάθε σκαλοπάτι και κάθε κατεύθυνση αυτής, μπορεί να φτιάξει ο γιατρός τα εμβόλια για τις ασθένειες, ο οικονομολόγος τις μελέτες για αποδοτικότερη διαχείριση των πόρων, ο μηχανικός τις βελτιστες δημόσιες κατασκευές, ο αγρότης την ασφαλέστερη παραγωγή, χωρίς να σταματά ο κατάλογος για όλα τα επαγγέλματα.

Κι αντίστροφα, αν δεν έχεις τη σωστή εκπαίδευση, όσοι "αγοράσουν" γνώση από αυτήν, είτε εντός είτε εκτός συστήματος, είναι πιθανό να επιζητούν ως επαγγελματίες να γεμίζουν τις τσέπες τους σε βάρος των άλλων και η κοινωνία να πηγαίνει στην κατηφόρα. Αφού λοιπόν με την καλύτερη εκπαίδευση διασφαλίζουμε την πρόοδο, την ποιότητα της ζωής μας και όλο το μέλλον μας, γιατί δεν έχουμε τα σχολεία και τα βιβλία που χρειαζόμαστε, γιατί να λείπουν δασκαλοί από τις τάξεις ακόμη και μετά από δύο μήνες λειτουργίας, γιατί να μη δίνονται τα κονδύλια που πραγματικά απαιτούνται για τις λειτουργικές δαπάνες, γιατί δε στηρίζεται η έρευνα, γιατί παίρνονται αποφάσεις "στο πόδι", χωρίς συντονισμό; Γιατί έχουμε την εντύπωση ότι η παιδεία τυγχάνει μόνο "επισκευών", ενώ χρειάζεται μια ριζική εκβάθρων ανανέωση;

Είνα σα θύελλα αποριών που φαίνεται παράλογη κι όμως εκφράζεται από πολλούς. Οι απαντήσεις μπορεί να είναι πολλές, όπως και οι σχολιασμοί. Ας είναι όμως με περισκεψη. Γιατί στα ζητήματα παιδείας δεν ταιριάζει η απλοϊκή σκέψη, όπως και δεν ταιριάζει η νοοτροπία της υπαλληλικής διεκπεραίωσης. Τα ζητήματα παιδείας απαιτούν οραματισμό και στοχοθέτηση, σχεδιασμό και εκτέλεση με τη σοβαρότητα που διέπει μια ενσυνείδητη δημοκρατική κοινωνία.

*** Η κ. Νίκη Δελικανάκη είναι σχολική σύμβουλος προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης.**